

Европейска
комисия

ЕСИ

→ КРИЗАТА С БЕЖАНЦИТЕ

През последните две години Европа се сблъсква с най-голямото миграционно движение от Втората световна война насам. В Европейския съюз пристигнаха над 1 милион бежанци и мигранти, които в голямата си част бягат от войната и тероризма в Сирия и други държави с нестабилна обстановка. ЕС постигна съгласие по редица мерки за справяне с кризата. Те включват действия за отстраняване на първопричините за кризата и значително увеличаване на помощта за

нуждаещите се от хуманитарна помощ както в рамките на ЕС, така и извън него. Предприемат се стъпки за преместване на търсещите убежище, които вече са в ЕС, презаселване на нуждаещите се от съседни държави и връщане на лицата, които не удовлетворяват критериите за предоставяне на убежище. ЕС повишава сигурността по границите с нови гранична и брегова охрана, като също така се бори с незаконното превеждане на хора през граница и предлага безопасни начини за законно влизане на хората в ЕС.

Юли 2016 г.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА КРИЗАТА С БЕЖАНЦИТЕ?

Много хора в уязвимо положение идват в ЕС в търсене на убежище. Това е форма на международна закрила за хората, които бягат от родината си и не могат да се завърнат поради основателни опасения от преследване. ЕС носи правно и морално задължение да защитава нуждаещите се. Държавите членки са отговорни за разглеждането на молбите за убежище и за взимането на решение кой ще се ползва от закрила.

Но не всички, които идват в Европа, се нуждаят от закрила. Много хора напускат родината си в опит да подобрят живота си. Тези лица често са наричани икономически мигранти и ако молбата им за предоставяне на убежище бъде отхвърлена, националните правителства са длъжни да ги върнат в държавата им по произход или да ги преместят в друга безопасна държава, която са прекосили.

Хиляди хора загиват в морето при опит да достигнат ЕС. Почти 90 % от бежанците и мигрантите плащат на организирани престъпни мрежи и трафиканти на хора, за да ги преведат през границите. В резултат на това те попадат в групата на „незаконните“ мигранти, които не са влезли в ЕС чрез правни средства.

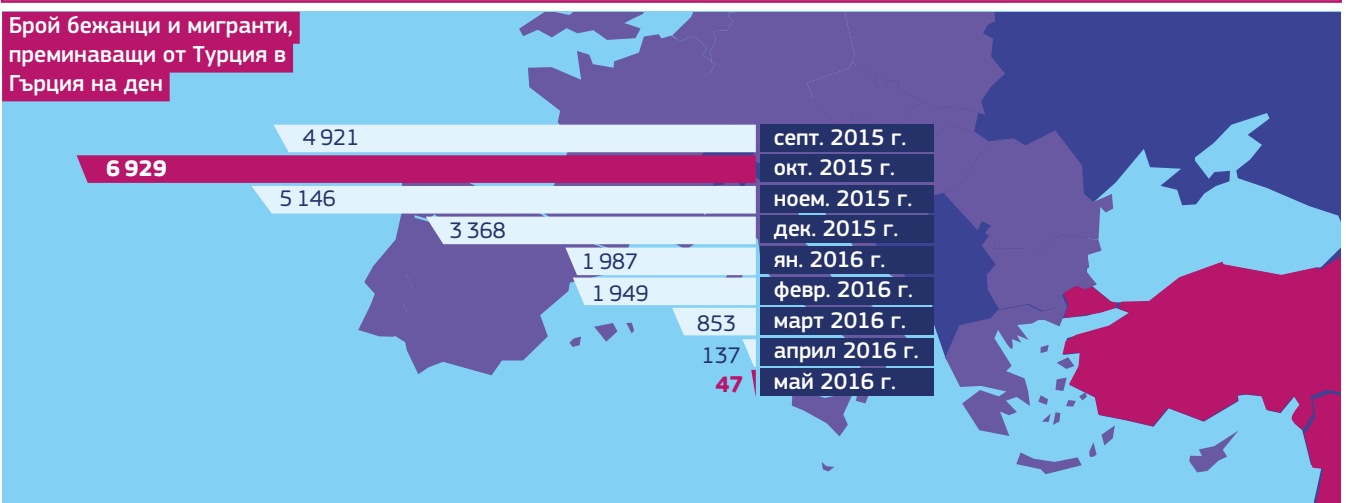
Предоставянето на храна, вода и подслон на нуждаещите се оказва огромен натиск върху ресурсите на някои държави — членки на ЕС. Такъв е случаят по-специално в Гърция и Италия, които са входният пункт в ЕС за

по-голямата част от бежанците и мигрантите. В крайна сметка много от тези хора искат да достигнат други държави от ЕС, като Германия или Швеция. Това води до проблеми в държавите членки, които мигрантите прекосяват, за да стигнат до крайната си цел, например Хърватия, Унгария, Австрия и Словения.

В голяма част от ЕС — **Шенгенското пространство** — хората могат да се движат свободно, без контрол по вътрешните граници; потокът от бежанци обаче принуди някои държави членки да възстановят контрола по границите си с другите държави от ЕС. Както пристигането на мигрантите засяга някои държави членки повече от други, така и броят на молбите за предоставяне на убежище не е равномерно разпределен между тях. През 2015 г. 75 % от всички молби за убежище са били подадени само в пет държави членки (Германия, Унгария, Швеция, Австрия и Италия).

ЕС наскоро постигна **споразумение с Турция** за спиране на неконтролирания поток на мигранти по един от основните маршрути в района на Егейско море. В споразумението се предвиждат и законни начини за бежанците да влязат в Европа. В резултат броят на бежанците и мигрантите, идващи от Турция, спадна значително. В края на май 2016 г. средният брой пристигащи бе намален до 47 на ден в сравнение с максимален брой от около 7 000 на ден през октомври 2015 г.

Брой бежанци и мигранти, преминаващи от Турция в Гърция на ден

Източник: ГД „Миграция и вътрешни работи“

КАКВО ПРАВИ ЕС?

➔ Предоставяне на хуманитарна помощ и помощ за развитие

Като цяло през 2015 и 2016 г. ЕС задели над 10 милиарда евро бюджетни средства за справяне с кризата с бежанците. Голяма част от усилията са насочени към задоволяване на основните потребности на пристигащите в ЕС от чиста вода, храна и подслон. Към май 2016 г. ЕС е финансирал проекти за посрещане на най-спешните хуманитарни нужди на петдесетте хиляди бежанци и мигранти, приети в Гърция.

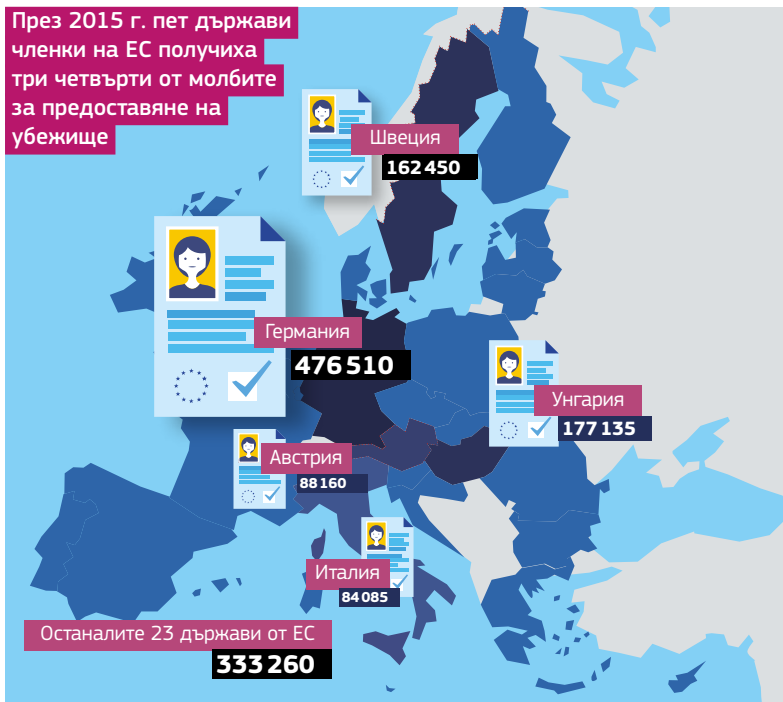
ЕС също така предоставя **хуманитарна помощ** на бежанци и мигранти от държави извън ЕС, като Турция, Ливан, Йордания и Ирак. В Турция са приети най-много бежанци — общо около 3 милиона, от които 2,5 милиона са сирийци. За да се подпомогнат бежанците в Турция, между 2016 г. и 2018 г. ЕС и неговите държави членки ще предоставят 6 милиарда евро чрез специален механизъм.

➔ Спасяване на човешкия живот в открито море и защита на границите на ЕС

ЕС увеличи капацитета си за операции по издирване и спасяване в Средиземно море и за борба с престъпните мрежи. Чрез утвърждаване на наличните ресурси, през 2015 г. той спомогна за спасяването на над четвърт милион души.

През юни 2016 г. държавите — членки на ЕС се договориха да създадат нова **Европейска гранична и брегова охрана** с цел засилване на управлението на външните граници на ЕС и на сигурността по тях.

Европейската полицейска служба откри нов **Европейски център за борба с контрабандата на мигранти** в подкрепа на държавите — членки на ЕС за разбиване на престъпните мрежи, занимаващи се с организирана контрабанда на мигранти.

Източник: Евростат

➔ Преместване, презаселване и обратно връщане

Въз основа на предложение на Европейската комисия, държавите членки за първи път се договориха до септември 2017 г. да прехвърлят 160 000 души търсещи убежище от Гърция и Италия към други държави — членки на ЕС. Към юли 2016 г. обаче бяха прехвърлени само 3 000 търсещи убежище. Националните правителства трябва да ускорят темпа на тази схема за подпомагане на нуждаещите се от закрила.

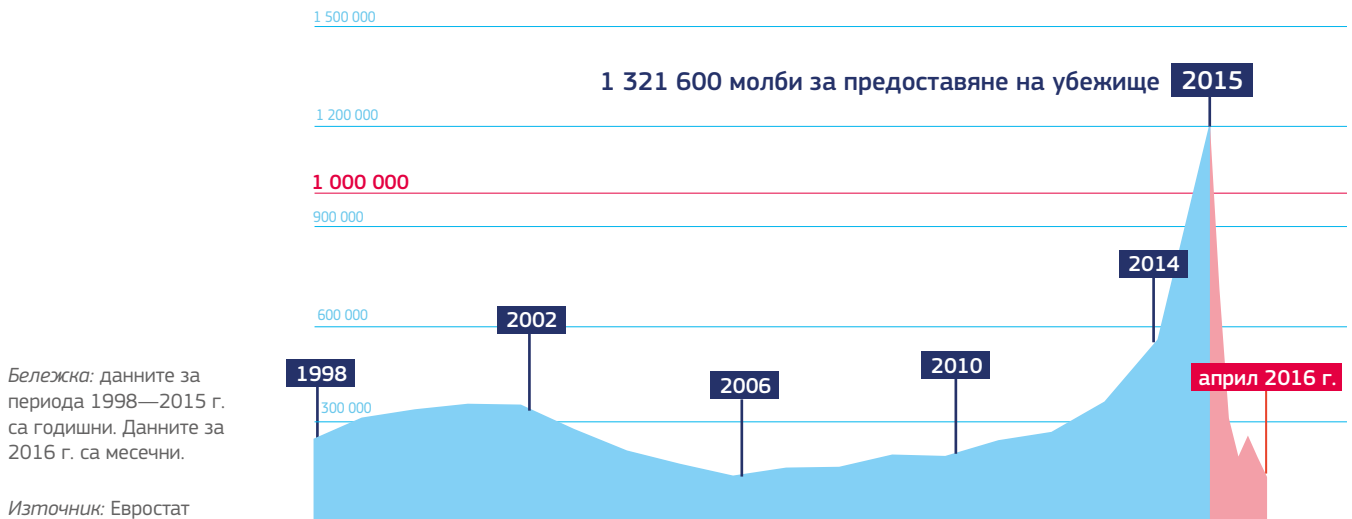
Освен това ЕС работи активно за насочване на мигрантите към безопасните законни пътища за влизане в ЕС, които не излагат живота им на риск и предотвратяват контрабандата и трафика на хора. Договорената от държавите — членки на ЕС **програма за доброволно презаселване** предвижда прехвърляне на 22 500 лица от държави извън ЕС към държавите членки.

ЕС увеличи процента на връщане в родината на незаконните мигранти, които нямат право да пребивават в ЕС. Държавите членки се съгласиха да прилагат по-активно правилата за връщане, а Агенцията на ЕС за външните граници ще ги подпомага чрез координиране на обратните полети.

➔ Споразумение с Турция

През март 2016 г. ЕС и Турция **се договориха**, че незаконните мигранти и търсещите убежище, пристигащи от Турция на гръцките острови, могат да бъдат връщани в Турция. За всеки сириец, върнат в Турция от гръцките острови след незаконно преминаване, ЕС ще приеме от Турция сириец, който не се е опитал да премине незаконно. Операциите за връщане от гръцките острови в Турция започнаха успоредно с директните полети за презаселване от Турция към държавите — членки на ЕС.

Изменение на броя на молбите за предоставяне на убежище в ЕС, подадени за първи път

→ Спиране на нелегалната неконтролирана миграция

ЕС създаде центрове за прием в Гърция и Италия, за да помогне на властите в тези страни при управлението на миграционните потоци. Освен това бяха изпратени експерти и друг персонал, които да подпомогнат регистрирането на всички пристигащи и да координират връщането на мигрантите в техните държави по произход.

Освен това ЕС договаря **партньорства** с държавите, от които идват бежанците и мигрантите, за да се предотврати загубата на човешки живот, да бъде улеснено връщането, да бъде предоставена на мигрантите и бежанците възможност да останат по-близо до дома, а в дългосрочна перспектива — да бъде подпомогнато развитието на тези държави, така че да се изкоренят първопричините за незаконната миграция. ЕС предлага до 2021 г. да бъдат отделени 8 милиарда евро за тази програма.

→ Реформиране на нормите на ЕС относно предоставянето на убежище

Въпреки че в ЕС съществува **обща политика за предоставяне на убежище** още от 1999 г., нормите никога не са били предназначени за справяне с огромен брой мигранти, пристигащи в кратък срок от време. С **новите предложения** на Комисията, които в момента се обсъждат, се цели преразглеждане на действащото законодателство в съответствие с настоящите и бъдещите потребности. Основният принцип остава непроменен — лицата трябва да подадат молба за предоставяне на убежище във входната държава — членка на ЕС, освен ако нямат семейство другаде, но когато една държава членка е затруднена, се прилага принципът на солидарност и справедливо споделяне на отговорността в рамките на ЕС.

→ **Интерактивна версия на тази публикация с връзки към онлайн съдържание е на разположение в PDF и HTML формат на адрес: publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/refugee-crisis/bg**

Имате въпроси за Европейския съюз?
Europe Direct може да ви помогне:
00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europa.europa.eu>

Служба за публикации

Част от поредицата **ЕС И** на Европейската комисия

© Европейски съюз, 2016 г.

Авторските права върху всички снимки принадлежат на Европейския съюз, освен ако не е посочено друго.

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът. Политиката на възпроизвеждане на документите на Европейската комисия е уредена с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39). За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, които не са уредени от правото на ЕС в областта на авторското право, трябва да се иска разрешение направо от притежателите на авторското право.

Print	ISBN 978-92-79-60588-8	doi:10.2775/685012	NA-04-16-628-BG-D
PDF	ISBN 978-92-79-60542-0	doi:10.2775/973566	NA-04-16-628-BG-N
HTML	ISBN 978-92-79-60569-7	doi:10.2775/719832	NA-04-16-628-BG-Q